

## Afasie en hoe nu verder.....

Deze folder geeft u informatie over wat afasie is en wat de rol van de logopedist hierbij is.

### Wat is Afasie?

Afasie is een stoornis in het uiten en begrijpen van taal ten gevolge van een hersenbeschadiging. Omdat we taal op verschillende manieren en situaties gebruiken kan de uitval zich voor doen bij:

- spreken
- begrijpen / luisteren
- schrijven
- lezen

Al deze onderdelen kunnen verstoord zijn; het ene soms meer dan het andere.

### Afasie

Ons taalsysteem is zo ingewikkeld dat een stoornis zich bij de ene patiënt heel anders openbaart dan bij de andere patiënt. De ernst van de taalstoornis is afhankelijk van de plaats en de grootte van de beschadiging in de hersenen.

### Begrijpen

Het begrijpen van gesproken taal is meestal verminderd. Sommige patiënten begrijpen weinig of niets van wat gezegd wordt. Verminderd begrijpen is voor patiënt en zijn omgeving heel vervelend en kan tot misverstanden leiden. Als de inhoud van een woord niet wordt begrepen kan het begrijpen van de zin of van het gesprek verstoord verlopen.

### Spreken

Het spreken kan verminderd zijn; vaak is het voor de patiënt moeilijker geworden om zich vlot verstaanbaar te maken. Soms beperken de uitingen van de patiënt zich tot het herhalen van dezelfde woorden of zinnetjes. 'Ja' en 'nee' kunnen door elkaar worden gebruikt. Het kan ook zijn dat de klankvolgorde van een woord verwisseld wordt: bijv. 'gepersk' in plaats van 'gesprek'. Soms word een woord zo misvormd door een klankverwisseling dat we niet meer begrijpen

wat iemand bedoelt, bv. 'velk' in plaats van 'melk'. Woorden kunnen ook verkeerd gebruikt worden wat betreft de inhoud van het woord. Wanneer veel woorden in een zin niet goed gebruikt worden, is het voor de gesprekspartner ook moeilijk om de patiënt in het gesprek goed te volgen. Dit kan helaas tot veel frustraties leiden.

### Lezen en schrijven

Het lezen van losse letters of woorden lukt soms wel. Het lezen en begrijpen van een langere zin gaat vaak moeilijker. Het volgen van een tekst wordt dan ingewikkeld. Het schrijven lukt soms wel op letter en woordniveau. Een langere zin opschrijven kan een stuk lastiger zijn. Vaak heeft de patiënt dat zelf ook wel in de gaten.

### Afasie en onmacht

Wanneer iemand getroffen wordt door afasie, betekent dit een plotselinge beperking in z'n omgang en communicatie met zijn naaste omgeving. Het feit dat de afasie patiënt niet meer kan zeggen wat hij wil, of niet meer goed begrijpt wat er tegen hem gezegd wordt, heeft vaak een impact op de gemoedstoestand van de patiënt. Patiënten kunnen als reactie hierop opstandig, boos, verdrietig of juist ingekeerd reageren.

### Omgangadviezen

- probeer altijd oogcontact te maken.
- spreek zo 'gewoon' mogelijk en betrek de patiënt bij het gesprek.
- maak kortere zinnen; vraag één ding tegelijk.
- wijs, indien mogelijk, aan waarover u spreekt.
- maak ter verduidelijking een gebaar of zo nodig een eenvoudige tekening om te verduidelijken waarover u spreekt.
- schrijf eventueel enkele namen van personen of trefwoorden op die belangrijk zijn in het gesprek.

#### Almelo

Zilvermeeuw 1  
Postbus 7600  
7600 SZ Almelo

#### Hengelo

Geerdinksweg 141  
Postbus 546  
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT\_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

- zoek een rustige omgeving op voor het gesprek, zeker als de patiënt bekend is met slechthorendheid.
- wanneer de patiënt vermoeid raakt gaat ook het gesprek moeilijker. Probeer hier rekening mee te houden.
- let ook op de gelaatsuitdrukking en lichaamstaal van de patiënt.

### **Het stellen van vragen?**

- stel korte ja/nee vragen, waarbij u de trefwoorden benadrukt (gebaar - voorwerp - opschrijven - tekenen, enzovoort)
- stel enkelvoudige vragen, dus niet 'Wilt u koffie of thee?', maar vraag: 'Wilt u koffie?' (en wacht de reactie af) 'Wilt u suiker?' 'Wilt u melk?' enzovoort.

### **Wat doet de logopedist?**

De taak van de logopedist bij patiënten met een afasie bestaat uit:

- onderzoeken van de afasie.
- geven van voorlichting aan de patiënt, partner, kinderen en naaste familie.
- geven van voorlichting aan de zorgomgeving.
- geven van therapie, waarbij gewerkt wordt aan het herstellen van de aangetaste talige functies (begrijpen, spreken, schrijven, lezen). Daarbij worden ook compensatietechnieken toegepast.
- Familie betrekken bij het revalidatieproces door middel van familieparticipatie (u woont dan een therapie bij en/of wordt actief betrokken bij de therapie).

### **Vragen**

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel ze dan gerust.

Het secretariaat van de afdeling logopedie is telefonisch bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 08.00 – 16.30 uur.  
ZGT Locatie Almelo: 088 708 32 10.